

A MENOPUZÁLIS HORMONTERÁPIA VÉDI A VESÉKET

AZ IMS referátuma, 2021 október 11.

Nemrég dél-koreai belgyógyászok egy csoportja közzétett egy írást a *Scientific Reports* nevű folyóiratban, amiben ismertetik a nemzeti egészségbiztosító adatbázisára támaszkodva a menopauzális hormonterápia (MHT) hatását a végstádiumú veseelégtelenségre (ESRD) [1] 2009-től 9 évig követett 1,46 millió postmenopauzás nő közül 4905-nél alakult ki ESRD. MHT szerint csoportosítva: nem kapott MHT-t, MHT < 2 évig: 0,634[0,556-0,723]; 2-5évig 0,721 [0,597-0,871]; >5évig, 0,654 [0,531-0,806], azt találták, hogy az MHT védi a vesét alkalmazási idejétől függetlenül. Közel 30%-kal csökkentette az ESRD kockázatát. Az alcsoportok elemzése azt mutatta, hogy az MHT előnyös hatása kifejezettebb volt a 65 év alatti nőknél, valamint a diabeteseseknél és hypertóniásoknál, továbbá ugyancsak csökkent ESRD kockázattal járt az MHT azon nőknél, akiknek Body Mass Indexe (BMI) <25 , vagy >25 volt, vagy az előzetesen fennálló, vagy hiányzó krónikus vesebetegségektől függetlenül. Az MHT a valaha közölt legnagyobb fokú védőhatást mutatta a vesékre.

Kommentár

Az MHT krónikus betegségeket megelőző hatásáról postmenopauzás nőkben évtizedek óta a kardiovaszkuláris betegségekre és az osteoporosisra koncentrált. Az MHT anyagcsere betegségekre gyakorolt hatásairól, mint a dyslipidemia és a diabetes, újabban szintén intenzív kutatás folyik, míg a vesékre alig fordítódik elég figyelem. Például az IMS „2016-os Ajánlások a középkorú nők egészsége és a menopauzális hormonterápia” című dolgozatában az élet csaknem minden aspektusáról szó van, amit az MHT egyáltalán befolyásolhat [2]. A nemtörődömség részben annak a különbségnek tudható be, ami a korábban megjelent kevésbé széleskörű tanulmányok és a mostaniak között van az MHT vesefunkciókra gyakorolt hatásairól. Egy vizsgálat az MHT alkalmazók között gyakrabban talált mikroalbuminuriát a nem alkalmazókkal szemben [3], míg egy másikban azt írják, hogy az MHT alkalmazóknál jobb volt a becsült glomeruláris filtrációs ráta (eGFR) és a vérnyomás (BP), mint a nem alkalmazóknál [4].

Egy nemrég közölt iráni tanulmányban a szerzők a krónikus vesebetegség (CKD) és az endogén ösztrogén expozíció (EEE) közötti kapcsolatot vizsgálták egy 15 éves prospektív kohorsz tanulmányban, amit a menarche és a menopauza között eltelt időtartammal fejeztek ki [5]. Azt találták, hogy a CKD gyakoriság HR-jei <11év csoportot összehasonlítva a ≥11év csoporttal 2,7 volt [CI 95%, 2,2-3,2] a <45 éves nőknél és 1,2 [CI 95%, 1,0-1,4] azoknál, akik ≥45 év volt, kifejezve az endogén ösztrogén vesevédő hatását. A mostani tanulmány, amiről a jelen komment szól [1] megerősíti eredményeiket.

Ha az ösztrogénnek van bármi előnyös hatása a vesékre, mi lehet a valószínű mechanizmus? Korábbi tanulmányok szerint az ösztrogén (1) javítja a diabetikus vesebetegséget az extracelluláris mátrix és a transforming growth factor β -1 (TGF- β -1) szabályozásával [6], (2) védi a podocytaikat az apoptosistól [7], és (3) szabályozza a vese Na/K hoemostasisát, továbbá a renin-angiotenzin anyagcsere utat [8]. Ezek a folyamatok képesek együttesen segíteni a veséket fenntartani funkciójukat. Megmaradó kérdés, hogy az „idő hypothesis” érvényes-e az MHT vesevédő hatására is, vagy nem, minthogy a végstádiumú

veseelégtelenség előfordulása és a késedelem a menopauzát követően az MHT elkezdésére nem volt vizsgálva a jelen tanulmányban. Ezen hatalmas nemzeti egészségbiztosítási adatbázis másodszori vizsgálata nagyon fontos lenne.

Prof. Masakazu Terauchi, MD, PhD (*Tokyo-i Orvosi és Fogorvosi Egyetem Női Egészség Osztály, Japán*) kommentárját a hírlevél számára magyarra fordította Gulyás Péter dr.

Irodalom

1. Ahn SY, Choi YJ, Kim J, Ko GJ, Kwon YJ, Han K. The beneficial effects of menopausal hormone therapy on renal survival in postmenopausal Korean women from a nationwide health survey. *Sci Rep.* 2021;11(1):15418. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34326358/>
2. Baber RJ, Panay N, Fenton A; IMS Writing Group. 2016 IMS Recommendations on women's midlife health and menopause hormone therapy. *Climacteric.* 2016;19(2):109-50. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26872610/>
3. Monster TB, Janssen WM, de Jong PE, de Jong-van den Berg LT; Prevention of Renal and Vascular End Stage Disease Study Group. Oral contraceptive use and hormone replacement therapy are associated with microalbuminuria. *Arch Intern Med.* 2001;161(16):2000-5. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/11525702/>
4. Fung MM, Poddar S, Bettencourt R, Jassal SK, Barrett-Connor E. A cross-sectional and 10-year prospective study of postmenopausal estrogen therapy and blood pressure, renal function, and albuminuria: the Rancho Bernardo Study. *Menopause.* 2011;18(6):629-37. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/21326121/>
5. Farahmand M, Ramezani Tehrani F, Khalili D, Cheraghi L, Azizi F. Endogenous estrogen exposure and chronic kidney disease; a 15-year prospective cohort study. *BMC Endocr Disord.* 2021;21(1):155. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34348694/>
6. Dixon A, Maric C. 17beta-Estradiol attenuates diabetic kidney disease by regulating extracellular matrix and transforming growth factor-beta protein expression and signaling. *Am J Physiol Renal Physiol.* 2007;293(5):F1678-90. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17686959/>
7. Kummer S, Jeruschke S, Wegerich LV, et al. Estrogen receptor alpha expression in podocytes mediates protection against apoptosis in-vitro and in-vivo. *PLoS One.* 2011;6(11):e27457. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/22096576/>

8. Tremblay AM, Dufour CR, Ghahremani M, Reudelhuber TL, Giguère V. Physiological genomics identifies estrogen-related receptor alpha as a regulator of renal sodium and potassium homeostasis and the renin-angiotensin pathway. *Mol Endocrinol.* 2010;24(1):22-32.
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/19901197/>